

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonComercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

1936
203.1
δ-29

247

VIA CRUCIS

DEL NOSTRO SIGNORE

GESÙ CRISTO

VENEZIA

TIPOGRAFIA ARMENA S. LAZZARO

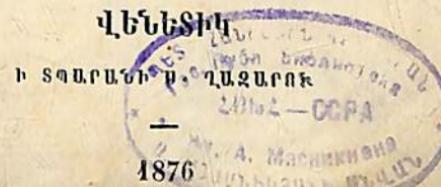
1876

ՀԱՅԱՊԱՐՀ ԽԱԶԻ

ՏԵԱՄՆ ՄԵՐՈՅ

ՅԻՍՈՒՍԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

15-7-86-(
37521) 1952

1876

31929-41

141-62

PAMIGTKA MIKOŁAJA
CHODOROWICZA

† Grudnia 20 dnia 1875 Koka

Անմեղ մանկիկ Նիկոլայ,
Զորոյ ի տիս հընգամեայ,
Ճանտ վողացաւըն կարճեաց
Զքաղցրիկ արեւըդ կենաց.
Ծընողք քոյին սըրտագին
Յանդառնալի քո ուղին,
Ըզճանապարհ Յիսուսի՝
Որ ի Գոլգոթ ցաւալի,
Քեզ բանաւոր խաչարար
Զօնեն ի խօսս հայեբար:

LA VIA CRUCIS

ALL'ALTAR MAGGIORE

Risoluto di non peccare mai più, Redentor mio clementissimo, eccomi prostrato a' vostri santissimi piedi. Pentito delle mie colpe, vi domando perdono con tutto il cuore, e con tutta l'anima vi amo sopra ogni cosa. Prevenitemi, Gesù amabilissimo, colla vostra grazia, illuminate la mente, infiammate gli affetti, inteneriteli, sicchè meditando io il penosissimo vostro viaggio al Calvario, mi sciolga in lagrime di compunzione. Per la vostra Passione, pel vostro Sangue fatemi degno delle Indulgenze concededute a chi fa sì santo esercizio, in suffragio ancora delle Anime del Purgatorio. Fate, deh fate, dolce mio Gesù, che nella Via della Croce io apprenda a temervi, ad amarvi, e a benedirvi per sempre. E così sia.

CANT. Stabat Mater dolorosa
Juxta Crucem lacrymosa,
Dum pendebat Filius.

Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impresse nel mio cuore.

ՃԱՆԱՊԱՐՀ ԽԱԶԻ

ԱԽԱԴԻ ԽՈՐԱՆԻՆ ԱՌՋԵՒ

Հաստատ զիտաւորութիւն գնելով ասկէ ետև մեղքերու մէջ չյնալու, ահա ստքդ կ'յնամ ամենազութ փրկիչ իմ Յիսուս. կը զլջամ անցեալ մեղքերուս վրայ և բոլորով սրախ թողութիւն կը խնդրեմ, և կ'ուղեմ զքեղ սիրել ամեն բանէ վեր: Ուրեմն տուր ինձ ուժ և չնորհը, ով սիրեցեալ Փրկիչ, լուսաւորէ միտքս, տուր եռանդն սրախ և կակդացուր զպն, որպէս զի խորհրդագծելով քու դէմ ՚ի Գողգոթա ըրած դժուարատանջ ճամբուր վրայ, ապաշխարութեան արտասուր թափեմ: Վասն չարչարանաց քոց և արեանդ, արա զիս արժանի այս ներողութեանց, որ կը չնորհուին այս սուրբ աղօթքներս ընողներուն, և հանբաժին քաւարանի հոգիներուն: Տուր կ'ազաշեմ, ով քաղցր Փրկիչ, որ այս չերմեռանդութեամբ սորվիմ ես վախնալ քեղմէ, սիրել զքեղ և օրէնել յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

ԵՐԳ. Կայր առ խաչին, Մայր ցաւագին,
Յորմէ կամէր Աստուածորդինն,
Հեղովար արասոսըր ցաւագին:

Մայր Առաք լուսոյն ըստանէլէի,
Ալք ու վարչուն Յիսուսն
Կայուն անշնչալ յինամ ուըրդի:

STAZIONE I.

Si considera Gesù condannato a morte.

- v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.
n. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Crucifigatur ! si crocifigga, chi ? e per chi ?
Gesù innocentissimo per me peccatore. Ahi sentenza crudele, sentenza di morte spietata ! Amabilissimo mio Gesù, voi volete morire per me ! ed io co' miei peccati sono quel testimonio che vi accusa, quel giudice che vi condanna. Ingrato che sono ! Voi mi avete data la vita, ed io vi traggo alla morte. Mi penso del mio peccato, lo abborrino, lo detesto. E poichè in pena di esso non mi è dato di morire con Voi sulla Croce, datemi almeno coraggio, che piangendo e sospirando vi accompagni al Calvario.

Pater, Ave, Gloria.

Ա. ՀԱՆԳԻՍ

Յիսոս մահուան կը դատապարտո՞ի .

Քէ Երկրպագեմք քեզ Քրիստոս և օքչնեմք զքեզ .
ԴՊ. Որ խաչիւդ քով օրբով փրկեցեր զաշխարհ :

Խաչխայի . Թո՞ղլսաչուի . ո՞վ և որո՞ւ համար : Անմեղն Յիսուս ինձի պէս մեղաւորին համար : Ո՞վ անողորմ դատաստան , անգութ վճիռ մահու : Ամենասիրելի Փրկել , դու կ'ուղես մեռնիլ ինձի համար , և ես այն անօրէն դատախաղն եմ որ զքեզ մեղապարտ կ'ամբաստանեմ . անողորմ դատաւորն եմ որ քու մահուանդ վճիռը կուտամ : Անընէր ապերախտութիւն : Դու ինձի տուիր կեանք , և ես զայն քեզմէ վերցընելու կ'աշխատիմ : Կը զզջամ մեղերուս վրայ , կը գարշիմ և կ'ատեմ զանոնք : Եւ որովհետեւ 'ի քաւութիւն մեղացս չէ տըրուած ինձի խաչի վրայ մեռնիլ քեզի հետ , տուր ուրեմն ինձ ուժ և զօրութիւն որ արտասուօք և հառաջանօք ուղեկցիմ քեզ զէս 'ի Գողգոթա :

Հայր մեր . Ողջոյն . Փառք :

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Cujus animam gementem,
Contristatam, et dolentem
Pertransivit gladius.

*Santa Madre, deh ! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno imprese nel mio cuore.*

Ոշորմաց մեզ, Տէր, ոշորմաց մեզ:

Երդ. Զի՞նորա սիրտ մայրենի,
Ի ողբամազգեաց և ցաւօք լի,
Եսանց սուսերըն երկսայրի:

Ասոյ Սուրբ լուսոյն ըստանէլի,
Սրբ ուն վէրջուն Յիսոսի,
Կայոցն անջին յիշաւմ ուշուի:

STAZIONE II.

*Si considera Gesù che riceve la Croce
sulle spalle.*

v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

r. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Ah! mio appassionato Gesù: già v'incamminate al Calvario. Non vi bastano spine al capo, catene ai fianchi, flagelli, piaghe, sangue sul divinissimo Corpo, vi volete ancora la Croce. Voi l'abbracciate con tanta mansuetudine, ed io con tanto studio la fuggo. Voi sottomettete a sì gran peso umilmente le vostre spalle innocenti, ed io dal giogo benchè soave della penitenza superbamente vi sottraggo le mie. Quanto son cieco! Voi m'insegnate a patire, perchè impari a salvarmi, ed io trascurro di salvarmi, perchè non intendo il patire. Deh! mio caro Gesù, spogliatemi dell'amor proprio, e se la Croce è la sola via del Paradiso, eccomi pronto ad abbracciatarla: soccorretevi colla vostra misericordia.

R. ΧΑΝΔΗΦΙΟΣ

Ωκεανος ιωαξι λυκανηκρ η απλιντος.

Ἄντε περιπολωπετερε φέρετε Φρεσκοποντο και οργάνειτε φέρετε.
Την οπις ιωαξιετε φέρετε αρρενη φρεκεθετε φωτισμωρος:

Πάλι ιδού χωρεστρωπετεων θλιπουσι, οπι λεπτηρ η οπηφη πετεια η ηρεμησι. τωντακιων ξερων
φέρετε φιλετε απωλετε, εγγειωντερε, διεδετε,
φέρετερε φιλετε αρθετερε απειλητε, λιπετε
ιωαξι: Την οπις ιωρ ηρεκετε φωτην, αιλενωνην ζετε
ηρεμηθετειτε, μηνες ιευ αιλενην ζωνηρ ιωρ εωντεθετε
ιωαξι φωτισθετε: Την οπις αινιετε λιπετελη
ιωνναρηζητεθετειτε, διετειτε αιγη θωνηρ φετειτε
νετρετε, μηνες ιευ ρηνηκατεπωλην, αιωνε
ιωαρηζητεθετε, φωτηροιτε λιπετε ζιφωρωποτε
θετειτε φητειτε ιωρ φωτετε: Πάλι, ορεχωφ Κομηρ
ιετε ιευ: Την οπις ιωρ ηρεμηθετερε αιρετε, αι
αιωνισθετειτε, ορεκετε φιλετειτειτε. ιωκ ιευ
χριτετερε φιλετε ιιμ φρεκοπεθετενο φρωτη αινη
ζηηη ιωρ ιενωνη: ζιμωφ αιρεθετεωτ Φρεκηζ,
ζηηηαγοτερε ιινδατε ιωρ αινδανωαιρετεθετενε,
και θετε ιωαξι ή μηιακ θωμερω φρεκωπε
θετεν, αικω αιωνωρωσιτε ιιμ φρεκετε φωτην,
οφην ιινδηι οιρετε ηρεμηθετειτε ιιμ φρωτη:

Pater, Ave, Gloria.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. O quam tristis et afflita
Fuit illa benedicta
Mater Unigeniti!

*Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impresse nel mio cuore.*

Հայր մեր. Ողջոյն. Փասբ:

Ուշրմեաց մեզ, Տեր, ողջորմեաց մեզ:

ԵՐԳ. Քանի՞ աղխուը և ցաւագին
Եղել յայնժամ Մայր Միածնին
Ամենօր հնեալն Աստուածածնին:

ՄԱՅՐ ՍԱ-ԵՐ Ը-ԱԿԻՆ Ը-ԳԱ-ԼԵ-ԼԻ-
Ա-Ե-Ր Վ-Ե-Ր Ց-Ե-Ր Ց-Ե-Ր
Կ-Ա-Ջ-Ե-Ր Ա-Ն-Հ-Ի-Ն Յ-Ի-Ն-Ա-Յ Ա-Ր-Ե-Ր:

STAZIONE III.

*Si considera Gesù che cade sotto la Croce
la prima volta.*

v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

r. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Ahimè, che veggo! Il mio amabilissimo Gesù caduto sotto la Croce stramazzone per terra! Angeli del Paradiso, sostenete il vostro Creatore e Redentor mio. Ma ahi, che invece degli Angeli gli arrabbiati manigoldi vi accorrono, e co' pugni, cogli schiaffi, coi calci orribilmente il percuotono! E voi, caro Gesù, a tanti oltraggi soffrite e tacete? Io mi confondo in me stesso, che ad ogni percossa di leggerissimo travaglio mi scuoto, ad ogni offesa mi risento, smanio, m'inquieto, me ne lamento. Deh, pazientissimo mio Gesù, abbassate la mia superbia, concedetemi la pazienza, sicchè Voi imitando, Voi accompagni per mio profitto alla morte.

Pater, Ave, Gloria.

ԳԱՅՆԳԻՒՑ

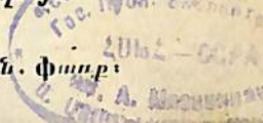
Յիսոս առաջին անգամ խային ծակուրքեակ
ելրբե. կ'իշնայ.

Քէ. Երկրպագեմք քեզ Քրիստոս և օրհնեմք զքեզ.

ԴՊ. Որ Խաչիւկ քով սրբով Քրիստոս զավարեց:

Ի՞նչ ցաւալի տեսարան: Իմ սիրեցեալ
Փրկիչս, խաչին ներքե յերկիր տարա-
ծուած: Հըեշտակը երկնաւորք, արիք յօդ-
նութիւն ձեր ստեղծողին և իմ Փրկչիս:
Աւազ, փոխան հրեշտակաց՝ կատաղի դա-
հիճներ կը վաղեն, և ձեռքով ոտքով ոտ-
նահար կ'անեն զՓրկիչ: Եւ դու, անոխա-
կալ Տէր, այդպիսի նախատանաց կը համ-
բերես լսութեամք: Ամօթ ինձի, որ ամե-
նափոքք նեղութենէ կը տագնապիմ, թեթե
նախատանաց վրէժխնդիր կ'ըլլամ, կը զայ-
րանամ, կը խռովիմ ու կը տրտնչամ: Հա-
պա, համբերատար Յիսուս, խոնարհեցուր
իմ հապատութիւնս. տուր համբերութիւն,
որպէս զի քեզ նմանելով մահակից ըլլամ
քեզ ՚ի վրկութիւն հոգւաց:

Հայր մեր, Ողջոն, Փառք:

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Quæ morebat et dolebat,
Pia Mater dum videbat,
Nati pœnas inclyti.

*Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impressæ nel mio cuore.*

Աղօրմեաց մեզ, Տէր, ողօրմեաց մեզ:

ԵՐԳ. Քանի՛ տղբամէր և յաւագնէր,
Ամենագուշ՝ Մայրն երբ հայէր
Զորդւոյն տանջանսըն կարեվէր:

Մայր Սուրբ լուսոյն ըստաւէլի,
Սուրբ ու վերծն Յիսուսի
Կայութեա առջինը յիմայ ուլուի:

STAZIONE IV.

Si considera Gesù che incontra la sua Santissima Madre.

v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

n. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Oh Dio! E non bastava a mia gran confusione il vedere Gesù coperto di dolori in abito di peccatore, che vi si aggiunge anche la Madre al rimprovero del mio peccato! Maledetto peccato! penosissimo incontro! afflittissima Madre! Nel vostro spasimo leggo la mia perfidia. So che a sì grande spettacolo, ad un incontro sì doloroso la passione del Figlio è passione della Madre. So che le mie gravissime colpe trafiggono Gesù nel corpo, e Voi, gran Vergine, trafiggono nel cuore. Ma so ancora che Gesù è il fonte delle misericordie, Voi il rifugio dei peccatori. A Voi dunque, pietosissima Madre, colle lagrime agli occhi, col pentimento nel cuore umilmente ricorro, acciò benigna Voi m'impegnate dal tormentato Gesù vostro figlio de' miei peccati il perdono.

Դ. ՀԱՆԳԻՍ

Մայր Աստուածածինն Յիշուսի առջե կ'եղճ.

Քէ. Երկրպագեմք քեզ Քրիստոս և օրհնեմք զբեզ.

ԳՊ. Որ խաչեւդ քով սբբով վրկեցեր զավարհ:

Ո՛վ Աստուած իմ, բաւական չեր զիս ամօթալից ընելու տեսնալը զֆիսուս լի ցաւօք, մեղապարտի կերպարանքով մը, պէտք էր որ մայր Աստուածածինն ալ վրայ հասնի մեղքերս իրենիս տալու: Անիծեանլ մեղք, անտանելի՛ տեսութիւն, ցաւագին մարիկ: Քու տագնատալիդ մէջ Մարիամ, ես իմ անհաւատարմութիւնս կը կարդամ: Գիտեմ որ այս պատկանելի տեսարանս, այս ցաւալի տեսութեան ժամանակ, ցաւը Որդւոյն, անտանելի ցաւը են Ծնողին: Գիտեմ որ իմ ծանր ծանր մեղքերս կը խոցուան Յիշուսի մարմինը, և քու միրտդ կը խոցեն, Կոյս մշտամաքուր: Այլ այս ալ զիտեմ, որ Յիշուսս աղբիւր է ողորմութեան և դու ապաէն մեղաւորաց: Առ քեզ ուրեմն, Մայր զթութեան, աչքերս արտասուօք լեցուած, ապաշխարող սրտով խոնարհութեամք կը մօտենամ, որպէս զի զու

Pater, Ave, Gloria.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Quis est homo, qui non fleret
Christi Matrem si videret
In tanto supplicio ?

*Santa Madre, deh ! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impresse nel mio cuore.*

միջնորդես քաւութիւն, չորչարակիր Յի-
սուսէ, քու զաւկէդ, իմ մեղացս համար:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք:

Ոշորմեաց մեզ, Տէր, ողորմեաց մեզ:

Երգ. Ո՞վ իցէ մարդ, որ ոչ լայցէ
Տեսեալ զմայրըն Յիսուսի
Յայնքան՝ ի վիշտըս վրտանդին:

Ապա Սուրբ լուսոյն ըստանելու,
Աբա ու Վերջն Յիսուսի
Կայուն առջիւզ յիշում ուրդին:

STAZIONE V.

Si considera il Cireneo forzato a portare la Croce.

v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

r. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Dunque a sollevare l'affaticato mio Gesù amabilissimo vi vuol la forza per costringere un uomo che porti la Croce per Lui! Pur troppo intendo: son io quel Cireneo, il quale non per volontà, ma sforzato, sostengo talvolta qualche leggerissima croce, che Voi, mio Gesù, mi offerite. Sconosciute che sono! Pei miei capricci, pel mio piacere non temo stenti, non pavento pericoli, non istimo sudori. Per Voi, mio caro Gesù, tutto mi aggrava, tutto fuggo, tutto mi annoia! Quanto son tiepido! quanto son languido! Deh, Gesù mio, datemi un po' di fervore, animate il mio coraggio a patire con Voi, perchè possa con Voi eternamente godere.

Pater, Ave, Gloria.

Ե. ՀԱՅԳԻՒՑ

Ոյսոնե Կիշրենացի բանուրեսամբ Յիսոսի խաչը
վերցնելու կ'օգնէ:

Քէ. Երկրպագեմք քեզ Քրիստոս և օրհնեմք զքեզ.

ՊՊ. Որ խաչուդ քով պրով Գրկեցեք զաշնարհ:

Ուրեմն ո՛վ ամենասիրելի Փրկիչ, քեզ
օգնական ծանր խաչը վերցնելու, պէտք
կ'ըլլայ որ բռնութեամբ մէկը դտնան բե-
րեն: Լաւ կը հասկընամ: Տէր. ես եմ այն կիւ-
րենացին, որ շատ անգամ ակամայ և չու-
զելով կը վերցնեմ խաչերը, զորս գու ինձի
կը չնորհես: Ապերախտ եմ ես. իմ քմացս
և հաճոյից համար՝ նեղութենէ չեմ փախ-
չիր, վասանգներէ չեմ վախնար, յանձն-
կ'առնում քրտնիլ հոգնիլ: Խակ քեզի հա-
մար, սիրեցեալ Յիսուս, ամեն բան ինձ
ծանր կու գայ, ամեն բանէ կը փախչիմ ու
կը ծանձրանամ: Ո՛Շքափ հեղդ և ծոյլ եմ
ես: Տուր ուրեմն ինձի, Յիսուս, սակաւ մի
եռանգն, ողի առոր, զօրացուր զիս կը ելու
քեզի հետ, որպէս զի կարենամ քեզի հետ
աւ յաւիտեանս վայելել:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք:

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Quis non posset contrastari
Christi Matrem contemplari
Dolentem cum Filio?

*Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impresso nel mio cuore.*

ՈՂՈՐՄԵԱՅ ԺԵՂ, ՏԵՐ, ՈՂՈՐՄԵԱՅ ԺԵՂ:

ԵՐԳ. • Ո՞յր ուբուք սիրա ոչ թախծեացի
Մտախոհ ՚ի Մայրըն Յիսուսի
Որ ընդ Որդւցն չարչարիցի:

Մայր Սուրբ լուսոյն ըստանէլէն,
Աքա ոի կը բռն Յիսուսի
Խաղբէն անշնչն յիմանմ ուլուի:

STAZIONE VI.

Si considera Gesù asciugato dalla Veronica.

v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

n. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

A me quel sudario, piissima donna; a me conségnatelo, fortunata Veronica. Voglio imprimere sul mio cuore il santo Volto del tormentato mio Bene. Ma, oh me infelice! che, pieno essendo d'amor proprio e di ambizione, ho un cuor di sasso incapace di sì santa impressione. Pietosissimo mio Redentore, deh! create in me un cuor nuovo, un cuor mondo, contrito ed umiliato; e su di questo ne stampate poi il santissimo vostro Nome. Prometto di amar Voi solo, mio Gesù: di abborrire me stesso; Gesù solo voglio sugli occhi, Gesù sulle labbra, Gesù sul cuore. Gesù mia delizia chiamerò in vita, Gesù mio conforto chiamerò in morte, e nel Nome di Gesù bramo ardemente di spirar l'anima mia.

Q. ՀԱՆԳԻՒՏ

Վերանիքս Յիսոսի երեսը կը սրբէ.

Քէ. Երկրպագեմք քեզ Քիլատոս և օքհնեմք՝ զքեզ։
ՊՊ. Որ խաչիւդ քով սրբով փրկեցեր զաշխարհ։

Տուր այդ ՚ի քրտանէ թաշկինակը ինձի,
կին բարեապաշտիկ, տուր ինձ զայդ՝ բարե-
բաղդ Վերոնիքա: Կ'ուզեմ տպաւորել սըր-
տիս վրայ՝ չարատանջ Փրկչիս սրբազնա-
դէմքը: Ա.Ա. աւաղ ինձ. կուրացեալ ըլլա-
լով անձնասիրութեամք և հպարտութեամք,
քար դարձեր է սիրտս, անկարող ամենե-
ւին ընդունելու այդպիսի սուրբ տպաւո-
րութիւն: Դու ուրեմն, ամենազթած Փըր-
կիչ, սիրտ նոր և սուրբ տաեղծագործէ յիս,
սիրտ տիրազգեաց և խոնարհ, ու անոր
վրայ տպաւորէ քու սրբազն անունդ: Կը
խոստանամ զքեզ միայն սիրել Յիսուս և
գանիլ ինձմէ. զՅիսուս կ'ուզեմ ունենալ
աչացս վրայ, զՅիսուս շրթանցս վրայ, զՅի-
սուս ՚ի սրտիս. Յիսուս՝ իմ երջանկութիւնս
այս աշխարհիս մէջ, Յիսուս գորացուցիչ
իմ ՚ի մահու, և յանուն Յիսուսի կը փա-
փազիմ աւանդել հողիս:

Pater, Ave, Gloria.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Pro peccatis suæ gentis
Vidit Jesum in tormentis,
Et flagellis subditum.

*Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impresso nel mio cuore.*

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք:

Ողորմեաց մեզ, Տեր, ողորմեաց մեզ:

Երգ. Վասըն մեղաց իւրումն աղքի
Ետէս զՅիսուս հարուածովք լի
Եւ 'ի սանօանըս բիւրազգի:

Մայր Սուրբ ըստայն ըստանէւի,
Արա ուն վերծն Յիսուսի
Աստշն անջննջ յիմում սըսպի:

STAZIONE VII.

Si considera Gesù che cade sotto la Croce la seconda volta.

v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

n. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Ecco il Re de' Cieli, il Creatore dell'Universo un'altra volta disteso in terra sotto la pesantissima Croce. Che dolori! che strappazzi! che derisioni! Voi, mansuetissimo mio Gesù, bagnate co' sudori della divinissima vostra fronte a capo chino la terra, ed io colla mia superbia contrasto col Cielo, e sovra me stesso innalzato non so ricordarmi altro non essere che vilissima polve. Quanto son miserabile! Umiltà, mio Gesù, umiltà. Fiaccate la mia alterigia, scuopritemi il mio niente. Voi mi creaste di creta, e in creta ho da risolvermi. Ho già la morte alle spalle, ed ho contra me sempre il mio peccato. Misericordia, mio Dio. Per le vostre pene, fate che io pianga le mie colpe. Dalla vostra caduta fate ch'io apprenda il mio risorgimento.

Ե. ՀԱՆԳԻՄԸ

Յիսոս երկրորդ անգամ խայի ներքեւ գետին
կ'իշեայ.

Քէ. Երկրագեմք քեղ_Քրիստոս և օրհնեմք զբեզ.
ԴՊ. Որ խաչեադ քով սրբով Փրկեցեր զաշխարհ:

Սհա թագաւորն երկնաւոր, արարիչն
տիեզերաց, երկրորդ անգամ տարածուած
գետնին երես ծանր խաչափայտին ներքեւ:
Խնչպիսի՞ց ցաւ, որպիսի՞ տանջանք, ի՞նչ մեծ
կատականք: Վու ամենահեղ Ցիսուս, աս-
տուածացեալ ճակտէդ վազած քրտինքով
գետինը կը թրջես, գլուխ յերկիր խոնար-
հած. մինչ ես զլուխս վեր անկած, ինքս
ինձմէ ելած՝ չեմ յիւեր ամեննին որ հող
եմ և մոխիր: ԱՇ, Բնչ խեղմ եմ ես: Խո-
նարհութիւն, Ցիսուս, տուր խոնարհու-
թիւն: Ցածցուր իմ ամբարտաւանութիւնս,
ճանչցուր ինձ իմ ոչնչութիւնս: Հողէ ըս-
տեղեցիր զիս, և գարձեալ ՚ի հող պիտի
դառնամ: Աշէ կոնակս կայնած է, և մեղ-
քերս միշտ աշքիս առջև են: Ողորմէ, Աս-
տուած իմ, ողորմէ: Վասն չարչարանաց
քոց, տուր ինձ լալ մեղացս վրայ: Քու
գետին խնայուղ, հանէ զիս ՚ի մեղաց:

Pater, Ave, Gloria.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Vedit suum dulcem Natum
Moriendo desolatum
Dum emisit spiritum.

*Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impressse nel mio cuore.*

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք:

Ողորմեաց մեզ, Տէր, ողորմեաց մեզ:

Երգ. Ետես ըզբաղցր զիւր Միածինն
կըքէալ Ծողէալ ամեննեին
Յաւանութէլ անդ ըզսուրբ հոգին:

Ապյօ Առաք լուսոյն ըստանէլէի,
Արա ու վէրտն. Յիսուսի
Կացցէն անջինը յիշում սըրդի:

STAZIONE VIII.

*Si considera Gesù che consola le donne
di Gerusalemme.*

v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

n. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

V'intendo, amabilissimo Salvatore, vi intendo; non sopra di Voi, ma sopra di me ho da piangere amaramente. Le mie lagrime accrescono il vostro tormento, se non sono lagrime di compunzione. Piangi dunque, mio cuore; piangi, non il tuo Dio che va alla morte, ma il tuo peccato che ve lo conduce: sei ben crudele contro te stesso, se non sai col pianto cancellare il tuo fallo. Sangue preziosissimo del mio dolce Gesù, ammollite il cuore che non piange; illuminate l'intelletto che non conosce; piegate la volontà che resiste. Mio Gesù, piango di cuore il mio peccato, lo piangerò finchè avrà fiato, e prima di rinnovarlo perderò piuttosto mille volte la vita. Date forza al mio pianto colla vostra santissima grazia.

Հ. ՀԱՆԳԻՍ

Յիսոս Երուսաղեմացի կահանց հետ կը
խօսի.

Քչ. Երկրպագեմք քեզ Քրիստոս և օրհնեմք զքեզ.

ՊՊ. Որ խաչեադ քով սրբով գոկեցեր զավարէ:

Լաւ կը հասկնամ զուրցածներէդ, ամենասիրելի Փրկիչ, որ ոչ քու վրայ՝ այլ իմ վրան պէտք է որ լամ գառնապէս։ Իմ արտասուրս քու չարչարանքներդ կ'աւելցնեն եթէ չըլլան արտասուրք զղջական։ Լաց ուրեմն, ուշ անձն իմ, լաց ոչ այդ Աստուծոյդ վրայ՝ որ մեռնելու կ'երթայ, այլ քու մեղքերուդ վրայ, որոց համար նա կը մեռնի. Խիստ անողորմ պիտի գտնուիս քու անձիդ, եթէ չկարենաս լուալ մաքրել արտասուրք քու մեղքերդ։ Անգին արիւն, փղձկէ սիրտս որ լայ. լուսաւորէ միտքս՝ որ իմանայ, խոնարհեցուր կամքս՝ որ չհակառակի քեզի։ Այս, Յիսուս, սրտանց կ'ողդբամ մեղացս վրայ, և պիտի լամ քանի որ կենդանի եմ. հաղար անգամ կ'ընտրեմ մեռնիլ, քան թէ դարձեալ նոյն մեղաց մէջ լինալ։ Տուր զօրութիւն արտասուրքս քո սուրբ շնորհօր։

Pater, Ave, Gloria.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Eja, Mater, fons amoris,
Me sentire vim doloris
Fac, ut tecum lugeam.

*Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impresse nel mio cuore.*

Հոյր մեր. Ողջան. Փառք:

Աղոթմաց մեզ, Տէր, ողոթմաց մեզ:

Նրգ. Մարիամ կոյս Աստուածածին,
Ախտակցաբար ընդ կիրս քոյին,
Տուր արտասուել ինձ դառնագին:

Առ Առը լուսոյն ըստանէւմ,
Արա ու վրեւն Յիսուսի
Կացըն առջինը յիմայ ալքափ:

STAZIONE IX.

*Si considera Gesù che cade sotto la Croce
la terza volta.*

v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

r. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Ahimè, Gesù mio, Gesù mia vita, Gesù mia speranza, vi riveggo per la terza volta caduto sotto la Croce! Non è il legno che sì crudelmente vi aggrava, è la mia ingratitudine che dà il peso sterminato alla Croce, sicchè Voi sostenere non la potete; le replicate mie cadute nell'abbonimente peccato cagionano le vostre. Quante volte ritorno dal peccato alla confessione, e dalla confessione al peccato! Quante volte vi sono ingratto, quante vi offendono! Il conosco sì, questo è il peso infinito della durissima vostra Croce. In questo punto risolvo di emendarmi. Che sarebbe di me meschino, se, tornando a cadere, Voi non mi porgeste più aiuto ad imitar Voi rialzandomi? Ahi che veggo sotto i miei piedi l'inferno aperto per ingo-

Թ. ՀԱՅԿԻՍ

Յիսոս երրորդ անգամ խայիճ և կը դիմում կ'իշեայ.

Ք. Երկրպագեմք քեզ Թթիսոս և օրհնեմք զքեզ.
Պ. Որ խաչիւր քով պրառ փրկեցեր զալխարչ:

Ա. Յիսոս կեանք իմ և յոյս, այս երրորդ անգամ զեկող խաչին ծանրութենէն ընկճած կը տեսնեմ: Խաչափայտին ծանրութիւնը չէ՝ որ այդպէս անտանելի բեռ կ'ըլլայ ուսոցդ վրայ. այլ իմ ապերախտութիւններս են, այս իմ գարցելի մեղքերս որ անբառնալի ծանրութիւն կու տան խաչիւր: Այս քանի՞ անգամ է որ մեղաց վըրայ ապաշխարելով խոստովանանքի կը դիմեմ, և յետոյ գարձեալ նոյն մեղաց մէջ կ'ինամ: Ո՛քափ անգամ ապերախտ զըսնուելով վշտացուցեր եմ զեկող Փրկիչը իմ: Կը ճանչնամ այս, որ այս մեղաց անտանելի ծանրութիւնն է որ գժուարակիր կ'անէ քու խաչդ: Այս վայրկենէս կ'առաջադրեմ ուզգել զիս: Ի՞նչ պիտի անէի թշուառացեալս, եթէ նորէն մեղաց մէջ ինալով գու չ'օգնէիր ինձի, նմանող ըլլալ քեզի, մեղաց ծանրութենէն վեր ելնալու:

iarmi! Deh, misericordioso mio Gesù! appoggiatevi colla vostra passione, copritemi colle vostre Piaghe, animatemi col vostro santissimo Sangue, sicchè non cada più in peccato, mai più, mai più.

Pater, Ave, Gloria.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Fac ut ardeat cor meum
In amando Christum Deum,
Ut sibi complaceam.

*Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impresse nel mio cuore.*

Բայց Են զՃոխք անղեղջ մեղաւորաց համար: Դու ամենողորմ Յիսուս, զօրացորդ զիս չարչարանացդ արդեամբ, ծածկէ զիս վիրացդ ներքեւ. առուր ինձ եռանդն անզին արեամբդ, որ աւլ ասկէ վերջ բնաւ ամենին մեղաց մէջ չիյնամ:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք:

Ուղրմեաց մեզ, Տեր, ուղրմեաց մեզ:

ԵՐԳ. Վառեա ըզսիրաս Եռանդնացցդ,
Զի սիրելով ըզՏէր Յիսուս,
Զքել հաճեցից Տերամնայր Կոյս:

Մայք Սուրբ լուսոյն ըստանէւէի,
Արա շէ Գէրէցն Յիսուսի
Կայզէն անշինչ յինում ուըրգի:

STAZIONE X.

*Si considera Gesù spogliato ed abbeverato
di fiele.*

- v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.
n. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Qual contrapposto è mai questo! Voi mio Gesù, Amor mio, spogliato nudo, scorticato vivo, tutto una piaga! Io mollemente vestito, io sano, io di delicatezze cinto e di vanità. A Voi, dolce mio Bene, fiele che vi amarreggia, a me piaceri e dolcezze che mi dilettono! Voi delizia del Paradiso satollato di pene, io verme vilissimo di questo mondo digiuno di penitenza! Ah no, mio Gesù, non sia così. Troppo disdice che voi innocente peniate, che io colpevole goda. Qualche parte a me de' vostri dolori prevenuti dalla vostra grazia: e se a raddolcire quel fiele basta alcun poco di contrizione, che fai, anima mia, che non piangi? Sì, Gesù mio addoloratissimo, mi pento delle mie colpe, chieggó pene, chieggó misericordia, vi amo sopra ogni cosa.

ՃԱՆԳԻԱՑ

ԶՅԽԱՐԱ կը մերկացնեն և լեղի կը խմցնեն.

Քէ. Երկրպագեմք քեզ Քրիստոս և օքհնեմք զքեզ.
ԴՊ. Որ խաչիւր քով սրբով փրկեցեր զաշխարհ։

ԱՇ, որպիսի՞ հակառակ տեսարան է այս:
Դու Յիսուս, սէր իմ, մերկ 'ի զգեստուց,
ողջ մարմնդ քերգած, ամբողջ վէրք մը
դարձեր ես. մինչդեռ ես, ողջ և առողջ
փափկութեան և ունայնութեան զգեստնե-
րով ճոխացած։ Լեզին կը գառնացնէ քու
ճաշակի, ո՛վ քաղցրիկ բարութիւն իմ,
մինչդեռ ես 'ի հաճոյս և 'ի գրգանս կը վա-
յելմէ։ Դու, բերկրութիւն արքայութեան,
հազարումէկ պատճոց ներքե կը հեծես,
մինչդեռ ես որդն աղկաղկ երկրսպարշ ան-
պատիժ հանգիստ կ'ապրիմ։ ԱՇ, ո՛չ Յի-
սուս ոչ, այս այսպէս չըլլար։ Մեծ հակա-
սութիւն է այս՝ որ ես մեզապարտս վայե-
լմ զաշխարհ, մինչ դու անմեղդ տան-
ջուիս։ Շնորհէ ինձ մասն 'ի քոյ ցաւոց, և
եթէ քու գառնութեանդ լեզին քաղցրացը-
նելու համար բաւական են ինձ քիչ մը
զզջման արտասուրք, ինչո՞ւ ուրիմն պիտի

Pater, Ave, Gloria.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Sancta Mater, istud agas
Crucifixi fige plagas
Cordi meo valide.

*Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impressse nel mio cuore.*

Հըսմ ես ողօրմելիս։ Այս չարատանջ Յի-
սուս, կը զդշամ մեղաց վրայ, թողութիւն
կը պատաժիմ։ կը սիրեմ զքեզ ամեն բանէ
վեր։

Հայր մեր։ Ողջոյն։ Փառք։

Ուղրմեաց մեզ, Տէր, ուղրմեաց մեզ։

Երգ։ Խաչեցելոյն Մայր ցաւագինն,
Տըպաւորեա'ի սիրտս ուժգինն
Ըզմիսուսիս վէրս դաւնագինն։

Մայր Սուրբ լուսոյն ըստանելուն,
Սէմ ու վէրջը Յիսուսի
Կայունն անջնջն յիման ուլուն։

STAZIONE XI.

Si considera Gesù inchiodato in Croce.

v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

r. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Vi siete alfin giunto, mio caro Gesù, al monte asprissimo, vi siete giunto: strascinatovi qual vile giumento, ripercosso da calci, stirato da funi, incalzatovi orribilmente, accompagnatovi per più ignominia da due ladroni. Ah che orrendo spettacolo! Martellate e chiodi alle mani, colpi e chiodi ai piedi, spine acutissime al capo, trafitto un Dio su durissima Croce! Ahi che strazii, che dolori, che spasimi! Quanta confusione! Quanto sangue! Chi può vedervi, e non piangere, o mio Gesù? chi può contemplarvi, e non sentirsi in petto spezzare il cuore per compassione? Deh permettetemi, agonizzante mio Bene, che a Vol mi accosti. Poichè i miei peccati v'hanno tratto alla morte, voglio baciare quella Croce, ricovrarmi in quelle pia-

ՃԱՆԳԻՍՏ

Յիսուս խաչափայտին վրայ կը գամեն.

Փէ. Երկրպագեմք քեզ Քրիստոս և օրհնեմք զքեզւ.

ԴՊ. Որ խաչեդ քով սրբով Քրիստոս զաշխարհ։

Վերջապէս հասար, Յիսուս իմ Տէր,
այդաղետից լերան ծայրը, քաշելով քաշը-
շելով այդ խաչափայտը. և ինչպէս անբան
անսառւն մը, ծեծ, թուքումուր և ամեն տե-
սակ արհամարհանք կրելով, և 'ի մեծ նա-
խատինս երկու աւազակներու հետ: Որ-
պիսի՞ ահաւոր տեսարան: Զեռքը սորքը
գամուած, սրածայր փշեղէն պսակ մը զլու-
խը Աստուած մը խաչին վրայ բեեռեալ:
Խնչափսի՞ մեծ նախատինք, որպիսի՞ անտա-
նելի ցաւք և կոկիծ, յոտից ցղլուխ արեամբ
ներկուած է Յիսուս: Ովկ կարնայ զեղեղ
տեսնել և արտասուրը բռնել: Որո՞ն սիր-
ող անզգայ կարնայ մնալ, աչքին առջև բե-
րելով քու կրածներդ: Հա՛սա, տուր ինձ
համարձակութիւն, հոգեվարք Փրկիչս, մօ-
տենալու քեղի: Եւ որովհետեւ իմ մեղ-
քերս եղան պատճառ մահուանդ, կուզեմ
համբուրել այդ խաչը, ծածկուիլ վիրացգ
մէջ, ըմպել անդին արիւնդ: Վէրը և արիւն

ghe, abbeverarmi di quel preziosissimo Sangue. Piaghe e Sangue, Sangue e Piaghe del mio Gesù, se mi avete redento, salvatemi, che ve ne prego, salvatemi.

Pater, Ave, Gloria.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Tui nati vulnerati,
Tam dignati pro me pati,
Poenas mecum divide.

*Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impresso nel mio cuore.*

Յիսուսի, զձեղ Փրկիչս՝ իմ վրկութեանս
Համար կրեց, վրկեցէք զիս, վրկեցէք:

Ճայր մեր. Ողջոյն. Փառք:

Ողբանաց մեզ, Տեր, ողբանաց մեզ:

ԵՐԳ. Ի վերալից Որդւս քյշն,
Զորս հաճեցաւ կըրել վասն իմ,
Ճան յալետիցն և ինձ բաժին:

ԱՎՐ Առաք ւասոյն ըստանէւի,
Արա ու վերածն Յիսուսի
Աւայցն անջինջ յիշում սըսպի:

STAZIONE XII.

Si considera Gesù innalzato e morto in Croce.

v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

r. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Ecco già consumata la vittima, già compiuto il gran sacrificio; la volontà già eseguita dell'Eterno Padre. Ecco il Figliuolo di Dio sulla cima del monte confiscato in Croce, fatto spettacolo compassionevole al Cielo, alla terra, agli elementi. *Consummatum est.* È morto il mio Gesù, è morto. Quei lividi occhi santissimi, quelle labbra spiranti, quelle spine, quei chiodi, quelle piaghe, quell'aperto costato, quel Sangue son tutti fonti di misericordia: ma d'intorno a quella Croce ahi, ch'io veggio colla spada in mano ancor la giustizia! Oh me infelice, se, ostinandomi nel mio peccato, facessi vana l'opera della mia redenzione! Ah no, mio Gesù, non mi lasciate scendere da questo monte, se non m'imprimete nel cuore l'amarissima

Ճ. ՀԱՅԻՒՄ

Յիսուս խաչին վրայ բարձրացած կը մեռի.

Քէ. Երկրպաղեմք քեզ Քրիստոս և օրհնեմք զքեզ.
ՊՊ. Որ խաչիւդ քով պրով վրկեցեր զաշնարհ:

Ահա կատարուեցաւ փրկական զոհը,
լինցաւ մեծ ողջակէզը, Հօրն յաւիտենա-
կանի կամքը ՚ի գլուխ ելաւ: Ահա Որդին
Աստուծոյ Գողգոթայ լերան ծայրը գա-
մուած տարածուած է խաչին վրայ, խղճա-
լի տեսարան մը եղած է, երկնի և երկրի և
ամեն տարերաց դիմաց: Ամենայն ինչ կա-
տարեալ է: Վախճանեցաւ, մեռաւ Յի-
սուս: Այդ սրբազն և նուազեալ աչերը,
այդ յետին շունչը առնող տուող շրթունք-
ները, գամերը և վերերը, բաց կողին
վլրը և անկէ վաղած արիւնը, մէյմէկ աղ-
բիւր են ողորմութեան: Բայց սակայն այդ
խաչին քով, տակաւին սուսերամերկ Աս-
տուծոյ արդարութիւնը կայնած կը աես-
նամ: Վայ ինձ, եթէ մեղացս մէջ յամա-
ռեալ կենալով փունը հանեմ՝ իմ փրկա-
գործութեանս համար կատարուած զոհը:
Զէ, Յիսուս, չէ. մի թողուր զիս իշնել այդ

vostra passione. Fate che, temendo la vostra giustizia, viva e muoia nelle vostre piaghe, nella vostra misericordia.

Pater, Ave, Gloria.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Fac me tecum pie flere,
Crucifixo condolere,
Donec ego vixero.

*Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impresso nel mio cuore.*

Եռնէն, քանի որ չեն տպաւորուած սրտիս
վրայ դառնակսկիծ չարչարանքներդ։ Տուր
ինձ որ վախնալով արգարութենէզ, աալ-
րիմ և մեռնիմ 'ի վէրս և յողորմութեան
քո։

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք։

Ոշըրմեաց մեզ, Տէր, ողըրմեաց մեզ։

ԵՐԳ. Տուր ինձ ընդ-քեղլալ գառնապէս
Ընդ խաչեցեալըդ սըրտակէզ,
Ցորչափ լցեմկենդանի ես։

Ապա Սուրբ ըստոյն ըստանէւի,
Աւան ուն վերծն Յիսուսի
Կացցեն անջինջ յիշում սըրդի։

STAZIONE XIII.

Si considera Gesù deposto dalla Croce.

v. Adoramus te; Christe, et benedicimus tibi.

r. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Madre Santissima del mio Gesù Crocifisso, voi l'accogliete nel grembo vostro, e se non morite di dolore, se l'amore non vi uccide, egli è Gesù che non vuole. Due passioni acerbissime alla mia redenzione. Un sacrificio di corpo nel Figlio, uno di spirito della Madre; e l'uno e l'altro per me uomo ingratissimo. Infinita misericordia del mio Gesù, pietosissima Vergine addolorata, vi ringrazio. Quanto è mai stato crudele il mio peccato, carnefice del Figlio, tiranno del cuor della Madre? Madre santissima, un bacio per me su quelle Piaghe, su quella Croce insanguinata e fumante: io non ardisco di accostarmi, perchè il peccato mi rinfaccia la mia ingratitudine, la mia crudeltà. Dolente Vergine appassionata, intercedetemi vero e perfetto il pentimento, e sia merito della pos-

ՃԱՆԳԻՍՏ

ՋՅԱԿՈՎԻ ԽԱՅԵԼԻ ՎԱՐ Կ'ԱԽԵՆՇԵ:

ՔՀ. ԵՐԿՐՈՎԱԳԵՒԹ ՔԵՂ ՔՐԻՍՏՈՆ և ՕՐՀԱՆԵՄՔ զՔԵՂ.
ԴՊ. ՈՐ ԽԱՀԵՒԴ ՔԱՎ ԱՐԲՈՎ ԳՐԿԵՑԵՐ զԱՀԱՐԾ:

Մայր սուրբ, խաչեցեալ Փրկիս Յիսուս
սի, եթէ զու զիրկդ առնըլով անշնչացեալ
Որդւոյդ մարմինը՝ չես մեռնիր սրտիդ ցա-
ւէն, սէրը քու կեանքդ չկարճեցնէր, ա-
տոր պատճառ միայն Յիսուսի կամքն է որ
չուզեր մեռնիդ: Երկու անտանելի կիրք
իմ վրկութեանս համար կը տեսնեմ այս
խորհրդոյս մէջ: Քրիստոս կը պատարագի
մարմնով, Մարիկ Աստուածածին հոգւով-
և ինչպէս մէկը նոյնապէս և միւսը ինձի պէս
ապերախտի մը համար: Անսահման ողոր-
մութեանդ Յիսուս, ամենազութ կոյս ցա-
ւագին, չնորհակալ եմ: Ո՛հ, որչափ մեծ չար
ենեղեր մեղքերս, գահիմ Յիսուսի և բռնա-
ւոր մը Մօր սրտին: Աստուածամայր կոյս,
տուր իմ կողմանէ համբոյր մը Յիսուսի վի-
րաց և խաչափայտին, որ նորա ներմաներից
արեամբ զանգուած է: Ես ճանչնալով իմ
զգուելի մեղքերս՝ չեմ համարձակիր մօտե-
նալու իրեն: Մայր ցաւագին, միջնորդէ

sente vostra protezione là penitenza mia, la mia salvezza.

Pater, Ave, Gloria.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Juxta Crucem tecum stare,
Et me tibi sociare
In planctu desidero.

*Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impresso nel mio cuore.*

ինձի համար Յիսուսէս կատարեալ և ճշմարիտ դղումն առ տուր ինձ, արդեամբ զօրաւոր պաշտպանութեան քո, ապաշլարել և հասնիլ փրկութեան:

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք:

Ուրբմեաց մեզ, Տէր, ողորմեաց մեզ:

Երգ. Կացեալ ընդ-քեզ մերձ առ խաչին,
Տիրամայր կոյս Աստուածածին,
Յանկամ ողբալ ըզցաւս Փըրկչին:

Սայր Սուրբ տառայն ըստանւելի,
Աքա ու վեցունը Յիսուսի
կարողեն անձինչ յիշամ ուրդուի:

STAZIONE XIV.

Si considera Gesù posto nel santo Sepolcro.

- v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.
n. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

Chi mi dà un fonte di lagrime, onde pianga il morto mio Gesù, e l'accompagni al sepolcro? Povero Gesù, avete a costo di tutto il vostro Sangue redento dalla schiavitù dell'inferno un mondo intero, e, a riserva di poca gente, non vi ha chi bagni col pianto, in segno di compassione, la vostra tomba. Che sconoscenza! che ingratitudine mostruosa! Voglio io, amato mio Gesù, pianger per tutti la vostra morte, e per tutti detestar voglio il peccato che vi tradi. Il mio cuore sia il vostro sepolcro; sì, mio Gesù, compite le vostre misericordie, seppellitevi nel cuor mio. Purgatelo, santificatele, imprimetevi l'immagine della morte vostra, perchè incontri volentieri per vostro amore la mia. Fate, deh fate che io muoia ogni giorno a me stesso, perchè possa vivere eternamente con Voi.

ՃԴ. ՀԱՆԳԻՍՏ.

Յիսոս գերեզման կը դրուի:
Քչ. Երկրպագեմք քեզ Քրիստոս և օրհնեմք զքեզ.
ԴՊ. Որ Խաչեդ քով սըսով Վրկեցեր զաշխարհ:

Ո՞ տայր աչաց իմոց աղբիւրս արտասուաց, որ լսյի արժանապէս զման Յիսուսի, ետևէն երթալով մինչեւ 'ի գերեզման: Տէր իմ Յիսուս, զու քու արեամբդ, գժուխոց գերութենէն Վրկեցեր բոլոր աշխարհ, այլ քու թաղմանդ ուղեկից ետևէդ լացողներ, քանի մը Հոգի միայն: Որպիսի անհոգութիւն, ինչ տեսակ ապերախտութիւն: Ասկէ վերջ միշտ և ամեն տեղ պիտի լամ Փրկիչ, մահուանդ վրայ և մանաւանդ մեղքերուս վրայ որ քու մահուանդ պատճառ եղան: Իմ սիրոս թող գերեզման ըլլայ քեզի Յիսուս: Վրկագործ չարչարանքներդ կրելէն վերջ, եկ հանգչէ սրտիս մէջ: Մաքրէ զայն ու սրբէ, ու տպաւորէ վրան մահուանդ պատկերը, որով կապուի անքակ սիրոս քու սիրոցդ հետ: Տուր ինձ, տուր որ կարենամ միշտ մահացընել ինք-զինքս, որպէս զի կարենամ, յափտեանս ապրիւ քեզի հետ Յիսուս:

v. Adoramus te, Christe, et benedicimus tibi.

r. Quia per sanctam Crucem tuam redemisti mundum.

OREMUS.

Respic, quæsumus Domine, super hanc familiam tuam, pro qua Dominus noster Jesus Christus non dubitavit manibus tradi nocentium, et Crucis subire tormentum. Qui tecum vivit, et regnat in sæcula sæculorum. Amen.

Deus, qui nobis sub Sacramento mirabilis, passionis tuæ memoriam reliquisti: tribue quæsumus, ita nos Corporis, et Sanguinis tui sacra mysteria venerari; ut rédemptionis tuæ fructum in nobis jugiter sentiamus.

Defende quæsumus Domine, Beata Maria semper Virgine intercedente, istam ab omni adversitate Civitatem; et toto corde tibi prostratam, ab hostium propitiis tuere clementer insidiis.

Pietate tua, quæsumus Domine, nostrorum solve vincula peccatorum: et intercedente Beata Maria, cum omnibus Sanctis tui, famulos tuos, benefactores, atque loca nostra

Pater, Ave, Gloria.

Miserere nostri, Domine, miserere nostri.

CANT. Quando corpus morietur,
Fac ut animae donetur
Paradisi gloria. Amen.

Santa Madre, deh! Voi fate,
Che le Piaghe del Signore
Sieno impresse nel mio cuore.

Հայր մեր. Ողջոյն. Փառք:
Ուղարծու յ մեզ, Տեր, ողործեաց մեզ:
Երդ. Ի մեռանել մարմնոյ իմոյ,
Տուր վայելել ինձ ըստ հոգեց
Յարբայութեան ՚ի վասըս քո:

Առայ Առարք լուսոյն ըստանելի,
Արա ՚ի վերը Յիշուանի
Կայունն անջնջ, ինում սըսպի:

in omni sanctitate custodi, omnesque consanguinitate, affinitate, atque familiariter nobis conjunctos a vitiis purga, virtutibus illustra: pacem, et salutem nobis tribue, hostes visibles, et invisibles remove; carnalia desideria repelle: aerem salubrem et fertilitatem indulge, amicis, et inimicis, nostri charitatem largire, atque Civitatem istam, cum omnibus in ea habitantibus, ab omni peste, haeresi, infideliumque feritate et potentia illasam conserva; et omnibus fidelibus vivis, et defunctis vitam et requiem aeternam concede; et Pontificem nostrum, omnes Praelatos, et cunctum populum Christianum ab omni adversitate custodi, et benedictio tua sit super nos semper. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Reciteremo cinque Pater, cinque Ave, e cinque Gloria, in memoria ed onore delle Cinque Piaghe del Nostro Signore Gesù Cristo.

**Աւենք հինգ Հայր մեր. Ուշ. և Փառք
Հօր. 'ի յիշատակ և 'ի պատիւ հինգ վիրաց
Տեսոն մերոյ Յիսուսի Քրիստոսի:**

Ե Բ Գ.

**Մայր հաւատոյ սուրբ հարսնարան,
Եւ առագաստ գերազրական,
Տուն փեսային անմահական,
Որ զարդարեաց զքեղ անվախճան:**

**Երկրորդ երկին դու հրաշական,
Փառօք ի փառլս բարձրական.
Որ զմեղ ծնանիս լուսոյ նըման,
Աւազանաւդ որդիական:**

**Բաշխես ըղիացըդ մաքրական,
Զարիւն ըմալել տաս սոսկական,
Հանես ի վեր գերաստիճան,
Յիմանալեացըն դուզական:**

**Եկացք որդիք նոր Սիոնի,
Սատիկ առ Տէր մեր սըրբութեամբ.
Ճաշակեցէք և տեսէք,
Զի քաղցր է Տէր մեր զօրութեամբ:**

**Նա բաժանեաց ըղթորդանան,
Դու զծով մեղաց աշխարհական.
Նըմա Յիսուս էր զօրական.
Եւ քեղ Յիսուս Հօր միական:**

Հինն օրինակ քեզ և նըման,
Դու խորանին գերադրական.
Նա խորտակեաց զգրունս անդամանդ,
Դու զըժուոց զգրունսն ի հիմանց :

Հացս այս մարմին է Փրիստոսի,
Բաժակու արիւն նորոյ ուխտի.
Դածկեալ խորհուրդըն մեծ յայտնի,
Աստուած ի սմա մեղ տեսանի:

Սա է Փրիստոս Բանն Աստըւած,
Որ ընդ աջմէ Հօրըն բազմի,
Եւ աստ ի մեղ պատարագի,
Բառնայ ըզմեղս աշխարհի:

Այն որ օրէնքալ է յաւիտեան,
Հարբ և Հոգւովրն միաբան,
Այժմ և յաւէտ և յապագայն,
Եւ անըսպառ միշտ յաւիտեան. Ամէն:

Ա.Դ.Թ.Ք

Տէր Աստուած բարձրեալ ամենակալ,
Ըստ անքնին, մեծութիւն ահեղ, գթութիւն
անսահմանելի, մարդասիրութիւն օրէնսա-
րանելի. Փրիստոս Աստուծոյ կենդանւոյ
միածին որդի: Որ սքանչելարուեստ հրա-
շիւք՝ անպարազրելի էակդ՝ եղեր, վասն

մեր, մարդ 'ի կուսէն: Որ արեամբդ քո
դմեղ ստացար և մարմնովդ կերակրես: Որ
կարգեալ զայս խորհուրդ անճառելի՛ ուխտ
կենաց անփոխազրելի սահմանեցեր: Որ
յանուն զենման քո և յիշատակաւ չարչա-
րանացդ, առ Հայր քո բարերար միշտաղօ-
թել զմեղ համարձակեցեր. և զայս տուրս
շնորհաց՝ քան զամենայն գործոց քոց ըզ-
որանչելիսն մեծացուցեր: Լուր մեղ բազմա-
գութ մարդասէր. տուր զպարարեալ վըշ-
տօք մարմինդ քո ամենայն սրտի սրբարար
կերակուր: Զի զքեղ ունին քաւիչ քահա-
նայ՝ զնեալ արեամբ հօտս քո: Հայեաց յա-
մենեսեան. հանգո զաշմատանս մեր 'ի
քո օթեվանսդ' ուր զնացեր Տէր, և խոս-
տացո՞ր: Արժա՛ ացո զքոյսս փառաւորել
զքեղ՝ այդր ընդ Հօր և ընդ սուրբ Հոգւոյդ
'ի յաւիտեանս. Ամէն:

Տէր Տէր անոխակալ և բարեգութ,
ինամոզդ ես ամենայնի, և պարզեատու
ողորմութեանց. աղաչեմբ և խնդրեմբ 'ի
քէն, պահեա անվտանդ զբնակութիւն քա-
զաքիս և զտէրութիւն սոցա յամնայն ար-
կածից, և զիրկիւղածս անուան քոյ որք
բոլորով սրախ 'ի քո գթութիւնդ են ապա-
ւնեալ, ամբացո յերեսաց թշնամեաց:
Բարեխօսութեամբ և հայցուածովք անա-

68

բատ ծնողի քո և միշտ կուսի։ Եւ քեզ ընդ
չօր և սուրբ Հոգւոյդ վայելէ փառք, իշ-
խանութիւն և պատիւ այժմ, և միշտ և յա-
փտեանս յաւիտենից։ Ամէն։

Քարոզ. Սուրբ Խաչիւս.

Աղօրք. Պահպանեա զմեղ Քրիստոս.
Օրհնեալ Տէր մեր. Հայր մեր. Օրհնեալ
Եղերուք։

ՏԱՂ ԳՈՀՅՈՒԹԵԱՆ

Ըղքեղ Աստուած գովարանեմք,
Եւ ըզքեղ տէր խոստովանեմք.
Ըղքեղ հայր մեր անժամանակ
Պաշտէ երկիր առհասարակ։

Քեզ հրեշտուկաց զօրք ամենայն,
Երկինք և պետք միանդամայն.
Հոյլք քրովքէից և սրովքէից,
Անլուելի լեալ ձայնակից։

Եղանակեն զերգս օրհնութեանց,
Սուրբ սուրբ սուրբ ևս տէր զօրութեանց.
Կի են երկինք երկիր համայն,
Փառօք քո մեծ վայելչութեան։

Զքեղ պանծալի դասըք սրբոց,
Երկոտասան առաքելոց.
Պարըք գովեալ մարդարէից,
Տնօրէնութեանդ նախատեսից։

Գունդք լուսազգեաց մարտիրոսաց,
Գովարանեն զտէրըդ փառաց.
Ըղքեղ մինչեւ 'ի ծագս երկրի,
Դաւանէ սուրբ եկեղեցի։

ԸղՀայրըդ մեծ անբաւելի,
Ըղմիածինըդ քո զՈրդի,
Զմսիթարիչ քո սուրբ Հոգի,
Փառաւորէ անլուելի:

Քրիստոս փառաց դու թագաւոր,
Անժամանակ ծընունդըդ Հօր.
Ի փրկութիւն մարդկան ազգի,
Խոնարհեցար յարգանդ կուսի:

Դու կոլսեցեր զմահու խայթոց,
Զերկինս բացեր յուսացելոց.
Եւ համբարձեալ յաջմէ նըստար,
Փառօք ընդ Հօր քո հաւասար:

Գալ միւսանգամ ես հանդերձեալ,
Ի դատել զազգըս հողածնեալ.
Եւ արդ խնդրեմք օգնել մեզ, Տէր,
Զոր սպառուական արեամք դնեցեր.

Բնդ սուրբըս քո դասաւորեամ,
Ի փառս անսանց և յարակայ.
Ըղողոլուրդըս քո փրկեամ,
Զժառանգութիւնա քո, Տէր, օրհնեամ:

Հովուեամ զնոսա և խնամարկեամ,
Յայսըմ հետէ և առ յապայ.
Հօր հանապաղ զքեզ օրհնեսցուք,
Եւ զանուն սուրբ քո գովիսցուք:

Շնորհեամ մեզ, Տէր, զաւուրս կենաց,
Անցուցանել առանց մեղաց.
Ողորմեաց մեզ, Տէր, ողորմեաց,
Եւ զըթութեամք ՚ի մեզ հայեաց:

Ողորմութիւնդ լիցի ՚ի մեզ,
Որպէս և մեք յուսամք ՚ի քեզ.
Ի քեզ անձինք մեր յուսացան,
Մի ամաչեսցեն ՚ի յախտեան. Ամէն:

Ա.ԴԹ.Բ

Ա.

Աստուած, որոյ ողորմութիւնդ անչափէ
և գանձ բարութեանդ անհուն, ամենա-
գութ մեծվայելցութեան քում գոհութիւն
վասն առ ՚ի քէն շնորհելոց պարգևաց մա-
տուցանեմք, աղաչելով միշտ զըսցինդ բա-
րեգթութիւն, զի որ խնդրողաց զհայցուած-
սըն շնորհես, ևս և զբարերարս մեր ոչ
երբէք թողցես ՚ի ձեռաց քոց, այլ շնորհօք
ողորմութեան քոյ արժանի արասցես յաւե-
տենական կենաց հասանել, տերամք մե-
րով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ. Ամէն:

Բ

Աստուած, ամենայն հաւատացելոց հովիւ և առաջնորդ, հայեաց գթութեամբ քով ՚ի ծառայ քո, ՚ի քահանայապետն մեր Ա. Ա. զոր կարգեցեր հովիւ եկեղեցւոյ քոյ սրբոյ: Տուր նմա զի բանիւ և օրինակաւ առաջնորդելով հօտին, զոր ՚ի նա հաւատացեր, ընդ նմին ժամանեսցէ ՚ի կեանսն յափտենից: Ամէն:

Գ.

Աղաչեմք, ամենակալ Աստուած, զի ծառայ քո, ինքնակալ կայսրն մեր Ա. Ա. որ ողորմութեամբ քով ընկալաւ զկառավարութիւն կայսրութեանս, զի իցէ ամենայն առաքինութեամբ զարգարեալ և յետս կացեալ ՚ի մեղաց, ժամանեսցէ առ քեզ, որ եսդ ճանապարհ և ճշմարտութիւն և կեանք. Ամէն:

Դ.

Ամենա կարող մշտնջենաւոր Աստուած, ողորմեաւ ծառայի քում, եպիսկոպոսին մերոյ. և առաջնորդեաւ նմա գթութեամբ քով ՚ի ճանապարհ կենացն յափտենից, զի

Քեւ՝ զհաճոյսդ առնելով, յամենայն առաքինութիւնս իցէ կատարեալ. Ամէն:

Ե

Ամենակալ մշտնջենավոր Աստուած, որ Հոգւովդ քով սրբով կառավալարես զեկեղեցի քո, լուր ալզօթից մերոց, որ վասն կարգաց քահանացութեան, զի չնորհելով քով, ամենեքեան ծառայենցեն յեկեղեցի քո սուրբ ամենայն հաւատարմութեամբ. Տերամբ մերով Յիսուսիւ Քրիստոսիւ. Ամէն:

—○○○○○—

Մ Ա. Ղ. Թ. Ա. Ն Ք

ԱՌ ՍՈՒՐԲ ԱՍՏՈՒԾՆԾԾԻՒՆ

Տէր ողորմեաց.

Քրիստոս ողորմեաց.

Տէր ողորմեաց.

Քրիստոս լուր մեղ.

Քրիստոս անսաւ մեղ.

Հայր երկնաւոր Աստուած. ողորմեաց մեղ.

Որդի Քրիստոս աշխարհի Աստուած. ողորմեաց մեղ:

Հոգի սուրբ Աստուած . ողորմեաց մեղ :
Սուրբ Երրորդութիւն մի Աստուած . ողոր-
մեաց մեղ :

Սրբուհի Մարիամ . ազօթեալ վասն մեր :
Սուրբ աստուածածին .

աղօ :

Սուրբ կոյս կուսանաց .

աղօ :

Մայր Քրիստոսի .

աղօ :

Մայր աստուածային չնորհաց .

աղօ :

Մայր մաքրութեան .

աղօ :

Մայր ողջախոհութեան .

աղօ :

Մայր անապական .

աղօ :

Մայր անբիծ .

աղօ :

Մայր սիրելի .

աղօ :

Մայր սքանչելի .

աղօ :

Մայր ստեղծողին .

աղօ :

Մայր փրկչին .

աղօ :

Կոյս իմաստուն .

աղօ :

Կոյս պատուելի .

աղօ :

Կոյս հռչակելի .

աղօ :

Կոյս կարող .

աղօ :

Կոյս բարեգութ .

աղօ :

Կոյս հաւատարիմ .

աղօ :

Հայելի արդարութեան .

աղօ :

Աթոռ խմաստութեան .

աղօ :

Պատճառ մերոյ խնդութեան .

աղօ :

Անօթ հոգեռորական .

աղօ :

Անօթ պատուական .

աղօ :

Անօթ շքեղ ներմեռանդութեան .

աղօ :

Վարդ խորհրդական .

աղօ :

Աշտարակ դաւթեան .
Աշտարակ վաղոսկրեայ .

աղօ :

Տաճար ոսկեղէն .
Տապանակ ուլստի .

աղօ :

Դուռն երկնից .
Աստղ առաւօտեան .

աղօ :

Բժշկութիւն հիւանդաց .
Ավաստան մեղաւորաց .

աղօ :

Միկիթար վշտացելոց .
Օղնական քրիստոնէից .

աղօ :

Տիրուհի հրեշտակաց .
Տիրուհի նահապետաց .

աղօ :

Տիրուհի մարդաբոսաց .
Տիրուհի խոստովանողաց .

աղօ :

Տիրուհի կուսանաց .
Տիրուհի ամենայն սրբոց .

աղօ :

Տիրուհի անարատ ՚ի յղութենէ .
Պահպանիչ որդեգրաց .

աղօ :

Գառն Աստուծոյ , որ բառնաս զմեղս աշ-
խարհի .

անսա մեղ , Տէր :

Գառն Աստուծոյ , որ բառնաս զմեղս աշ-
խարհի .

լուր մեղ , Տէր :

Գառն Աստուծոյ , որ բառնաս զմեղս աշ-
խարհի .

ողորմեա մեղ :

Քրիստոս լուր մեղ :

աղօ :

Քրիստոս ընկալ զաղաշանս մեր :

աղօ :

տանօր պանդիտութեանս ցոյց մեղ, ով
բարեբարոյ, ովլ գթած, միլ բազզը և անոյշ
կոյս Մարիամ: Լիր բարեխօս վասն մեր
սուրբ Աստուածածին, որպէս զի արժանաւ-
որք եղիցուք խոստմանցն Քրիստոսի:

Ընդ հովանեաւ պաշտպանութեան քո
ասլաւինիք սուրբ Աստուածածին, մի ան-
տես առներ զաղաչանս մեր 'ի կարիս մեր,
այլ յամենայն վտանգէ ապրեցն զմեզ մըշ-
տակոյս փառաւորեալ և օրհնեալ:

Ո՛վ տիրուհի մեր, ովլ միջնորդ մեր, ովլ
բարեխօս մեր, ընդ Որդւոյ քում հաշտ ա-
րա զմեզ, Որդւոյ քում յանձն արա զմեզ,
և տարեալ կացո՛ զմեզ յանդիման Որդւոյ
քո:

Աստուած, որ անձառելի ողորմութեամբ
քո ոչ միայն մարդ, այլ և որդի մարդոյ լի-
նել հաճեցար, և առ 'ի կուսէն ծննդեամբ,
անժամանակ ծնունդդ Հօր 'ի յերկինս՝ ըն-
տրեցեր քեզ մայր 'ի յերկրի: Տօր մեզ ա-
ղաշեմք սրտի մտօք փառաւորել զիշատակ
նորա, և հրաշափառ մայրութեան նորա
լինել դովլարանողք, և խոնարհութեամբ
հպատակ կալ նորին գերահրաշ մեծու-
թեանն, որ զեղեղ չողւով սրբով յղացաւ,
և կուսութեամբ ծնաւ, որում հնազանդ
կացեր յերկրի, տէր մեր Յիսուս Քրիստոս,
որ թագաւորես 'ի յերկինս ընդ Հօր և ընդ-
սրբոյ չողւոյն 'ի յաւիտեանս. Ամէն:

Ո՞շ լեր թագուհի, մայր ողորմութեան,
կեանք, քաղցրութիւն և յոյս մեր, ո՞շ լեր:
Առ քեզ կարդամք վտարանդեալ որդիքս
Եւայի: Առ քեզ հառաշեմք միշտ հեծու-
թեամբ և լալագին 'ի հովոէ աստի տըրու-
մութեան և արտասուաց: Եւ արդ աղէ, ովլ
բարեխօս մեր, դարձն առ մեղ զգորովա-
գութ հայեցուածս աչաց քոց, և զՅիսուս
զօրհնեալդ պտուղ որովլայնի քո յետ աս-

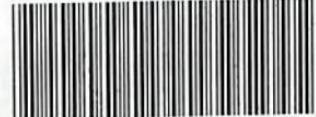
Ն 693

0014771

2013

2001

ՀՀ Ազգային գրադարան

NL0014771

